

miljöpartiet de gröna

UPPSALA LÄN

Nu

Klimatet kan
inte vänta.

Arbetet
börjar **här**

---

www.uppsalaval.nu

Valmanifest Region Uppsala

Klimatomställningen måste ske nu. Den sker både genom stora omställningar och genom små beslut och detaljer. Klimatomställningen ger oss också möjligheter att ställa om till ett mer hållbart samhälle både för planeten som för oss som lever här. Miljöpartiet har en vision om en stad och en landsbygd där människor trivs, där det är lätt att leva, transportera sig och kommunicera oavsett var man bor. I ett grönt samhälle ska alla uppleva trygghet, tillgänglighet och livskvalitet. Ett grönt samhälle är ett samhälle där social, ekonomisk och ekologisk hållbarhet går hand i hand. Luft, vatten, jord, växter och djur – allt bidrar i en komplex samverkan till att skapa förutsättningar för vår existens. Såväl våra tätorter som vår landsbygd måste utvecklas på ett sätt så att den biologiska mångfalden upprätthålls samtidigt som det blir en trevlig miljö för människorna som lever där.

Hälsa- och sjukvården ska vara hälsofrämjande, hålla god kvalitet, vara tillgänglig, fördelas efter medicinska behov och finansieras solidariskt. I en sjukvård präglad av gröna värderingar är du som patient medskapare av sjukvården i ett samarbete med vårdprofessionen. Din kunskap och erfarenhet tas till vara såväl i din behandling som i utvecklandet av hälso- och sjukvården. Tillsammans med kommunerna och civilsamhället kan vi också förstärka folkhälsan genom att arbeta för såväl jämlika livsvillkor som att skapa ett samhälle där det ska vara enklare för individen att göra hälsosamma val.

Klimat

Hållbara transporter

Den helt dominerande delen av utsläppen av växthusgaser från inrikes transporter kommer från vägtrafiken. Region Uppsala har ställt sig bakom Miljömålsberedningens förslag att utsläppen för inrikes transporter senast år 2030 ska vara minst 70 procent lägre jämfört med 2010 års nivå. För att nå detta mål i Uppsala län behöver vi dels arbeta för ett transportsnålt samhälle, dels främja gång och cykel och dessutom kraftigt öka kollektivtrafikens andel av det motoriserade resandet.

Vi vill:

- att kollektivtrafiken ska drivas på 100 procent förnybara drivmedel.
- att cykel ska prioriteras högre i samhällsplaneringen.
- främja utbyggnad av laddinfrastruktur och tankställen för biodrivmedel.
- främja mobilitetslösningar som t.ex. låncyklar och bilpooler.
- att kollektivtrafiken i länets större tätorter och i de starka stråken ska kunna konkurrera i restid med bilen.

100 procent förnybart

År 2040 ska Sverige ha nått 100 procent förnybar elproduktion och Miljöpartiet vill se ett stopp för fossila bränslen 2030. Omställningen till ett hållbart samhälle innebär stora utvecklingsmöjligheter för Sverige och inte minst för vårt län. Uppsala län består till stor del av landsbygd där möjligheterna för förnybar energi, som till exempel biogas, vindkraft och solenergi, är goda. Ökad samverkan mellan Region Uppsala, kommuner och olika aktörer på energiområdet är nödvändigt både då det gäller att nå 100 procent förnybart, en fossilfri transportsektor och ökad energieffektivisering.

Vi vill:

- att all inköp av energi (t.ex. el, värme och kyla) ska komma från förnybara energikällor.
- att energiförbrukning per kvm fastighetsyta ska minska.
- att inga finansiella placeringar ska omfatta kol, olja och naturgas.

Grön stads- och landsbygdsutveckling

Länets tätorter växer och för att nå en hållbar stadsutveckling är en god samverkan mellan Region Uppsala och länets kommuner då det gäller infrastruktur-, kollektivtrafik- och bebyggelseplanering av hög vikt. Ett gott exempel är arbetet med fyrspar mellan Uppsala och Stockholm som vi tillsammans med Uppsala kommun växlar upp genom att bygga spårväg i Uppsala.

Vi vill se en levande landsbygd där tätorter är väl försörjda med kollektivtrafik och utvecklas med affärsverksamhet, bredband, träffpunkter, bostadsbyggande, fritidsaktiviteter och skolor. Utvecklingen på landsbygden drivs av engagerade människor, föreningar och småföretag, många gånger med de gröna näringarna, energikällorna eller besöksnäringen som bas.

Vi vill:

- att det i länet byggs nya och bättre spår och fler stationer samt spårväg i Uppsala.
- utveckla kollektivtrafiken på mindre orter med regionbusstrafik och i glesbygd med nya och mer flexibla lösningar så som anropsstyrd kollektivtrafik.
- säkra god tillgång till snabbt internet i hela länet vilket främjar företagande och utveckling.
- stärka förutsättningarna för god tillgång till offentlig och kommersiell service.

Grönt företagande och gröna jobb

Miljöpartiet arbetar för en näringslivspolitik som främjar företagande och en ekonomisk utveckling som är ekologiskt hållbar. Region Uppsala har unika förutsättningarna för innovation och samverkan med akademi och näringsliv. I vårt län finns två internationella toppuniversitet, Uppsala Universitet och Sveriges lantbruksuniversitet, SLU, och världens fjärde bästa företagsinkubator, Uppsala Innovation Center. Region Uppsala främjar har en viktig roll i att främja innovationssystemet i Uppsala län och därigenom bidra till klimat- och miljödriven affärsutveckling.

Vi vill:

- att Region Uppsala verkar för att förbättra och utveckla näringslivsklimatet.
- skapa förutsättningar för fler och växande hållbara företag.
- att testbäddar och demonstrationsmiljöer utvecklas på olika platser i länet för klimat- och miljösmarta innovationer.

Miljö

Biologisk mångfald

Vi människor är beroende av ekosystemen som ger oss luft, vatten, energi och mat. Därför måste skogen, jorden och vattnet brukas på ett sätt som är långsiktigt hållbart. Vi vill bevara våra djur- och växtarter och skydda skogarna. Naturreservat är viktiga för att skydda värdefull natur och för att bevara hotade växt- och djurarter. De naturskyddade områdena ger oss möjlighet att vistas i naturen och få en ökad förståelse för hur naturmiljön hänger ihop och hur vi själva kan påverka den. De höga naturvärdena ger också goda förutsättningar för naturturism och premiumproduktion som t.ex. hagmarkskött, något som är mycket viktigt för lönsamheten i lantbruket.

Vi vill:

- höja anslagen till Upplandsstiftelsen för att stärka arbetet med naturvård och skyddande av värdefull biologisk mångfald.
- att ekosystemtjänster och biologisk mångfald ska främjas i fastighetsförvaltningen.

Mat

Mat är mer än bara näringen på tallriken. Mat är kultur och en måltid kan ge både gemenskap och njutning. Miljöpartiet vill öka den lokala produktionen och samtidigt minska matens klimatpåverkan. Mat som vi äter ska vara god, näringsrik, giffri, ekologisk och helst närproducerad. När skolor, äldreomsorg och andra delar av offentlig sektor köper in mat ska klimatsmart och ekologiskt vara norm. Mat som producerats på ett sätt som skulle varit förbjudet om det gjorts i Sverige ska inte upphandlas och serveras i kommunens och regionens verksamheter.

Livsmedelsförädling och mathantverk ger jobb, företagande och utveckling för landsbygd och regioner. Det bidrar till att hålla landskapen öppna och bevara den biologiska mångfalden. Lokal livsmedelsproduktion ger trygghet och robusthet om krisen kommer.

Vi vill:

- säkerställa en positiv måltidsupplevelse där goda matvanor främjas genom mat med hög kvalitet, tillagad i egna kök på våra sjukhus, med ekologiska och huvudsakligen närproducerade livsmedel.
- förebygga och åtgärda problem med undernäring hos äldre.
- minska matsvinnet.
- slutföra byggnation av produktionskök vid Akademiska sjukhuset.

Djurskydd och antibiotikaresistens

För att hindra utvecklingen av antibiotikaresistens är det centralt att hälso- och sjukvården verkar för att förebygga sjukdom genom ökade insatser på friskvård och förbättrade hygienrutiner så att varken smittsamma sjukdomar eller antibiotikaresistenta bakterier sprids. Detta är en viktig patientsäkerhetsfråga för både hälso- och sjukvården, och för den enskilde patienten. Vi har också som vårdgivare ett ansvar att inte sprida antibiotika och antibiotikaresistens till den omgivande miljön.

Enligt WHO används det mer antibiotika i världen till friska djur än till sjuka människor. Så är fallet inte i Sverige, tack vare en hög nivå på djurskyddet för lantbruksdjuren. Miljöpartiet anser därför att Region Uppsala i sina inköp av animaliska livsmedel ska ställa krav på en god djurhållning där antibiotikaanvändningen är låg, så att vi inte driver på utvecklingen av antibiotikaresistens genom våra livsmedelsinköp.

Det nationella nätverket Samverkan mot antibiotikaresistens (Strama), som Region Uppsala ingår i, har som mål att bevara antibiotika som effektivt läkemedel, förhindra överanvändning av antibiotika och att främja vårdhygien. Miljöpartiet anser att Stramas arbete är av oerhörd vikt för att minska risken för utveckling och spridning av antibiotikaresistens.

Vi vill:

- att sjukhusens avloppssystem ska utrustas med reningsutrustning som syftar till att inga läkemedel eller antibiotikaresistenta bakterier når de kommunala avloppssystemen.
- att Stramas arbete ska värnas och utvecklas.
- att Region Uppsala vid upphandling av läkemedel ska ställa krav på att läkemedelsfabriker ska ha sådan reningsutrustning att antibiotika och andra läkemedel inte sprids till den omgivande miljön vid tillverkning.
- att Region Uppsala i sina inköp av animaliska livsmedel ska ställa krav på en god djurhållning som minst uppfyller kraven i den svenska djurskyddslagen och där antibiotikaanvändningen är låg.

Friluftsliv och grön turism

Natur tillgänglig för friluftsliv är en viktig del i det hälsofrämjandet arbetet, som både ger ökad livskvalitet och bättre folkhälsa. Upplandsstiftelsen verkar för mer friluftsliv i länet och Miljöpartiet anser att det finns behov av att utöka antalet vandringsleder, naturstigar och Smultronställen. Länet fantastiska natur- och kulturmiljöer skapar förutsättningar för företagande med fokus på eko- och måltidsturism. Miljöpartiet anser att Region Uppsala ska spela en aktiv roll för att främja en sådan utveckling.

Vi vill:

- att Region Uppsala i samarbete med länets kommuner och länsstyrelsen säkerställer människors tillgång till naturområden.
- att tillgänglighetsanpassade Smultronställen ska finnas i länets samtliga kommuner.
- att Naturskoleverksamheten utökas så att den även omfattar gymnasieelever.
- främja hållbart företagande inom eko- och måltidsturism.

Människa

Fokus på psykisk hälsa

Allt fler drabbas av psykisk ohälsa vilket riskerar att utvecklas till svårare sjukdom. Det är viktigt att öka resurserna till förebyggande arbete riktat till barn och unga. För unga är en väl utbyggd elevhälsa en bra grund, liksom god tillgänglighet till ungdomsmottagningar. Samtalsmottagningar i alla kommuner ska erbjuda första linjens vård för psykisk hälsa. Kunskapen om och tillgängligheten till behandling av psykisk ohälsa måste förbättras i primärvården. Genom att stärka de tidiga insatserna kan också tillgängligheten till barn- och ungdomspsykiatri öka för de barn och unga som är i behov av BUP:s resurser.

Vi vill:

- att alla ungdomsmottagningar ska erbjuda både psykosocialt stöd och stöd för en god sexuell och reproduktiv hälsa.
- att det ska finnas samtalsmottagningar i länets alla kommuner som fungerar som första linjen för barn och ungas psykiska hälsa.
- att ökade resurser ges till förebyggande arbete riktat till barn och unga för att främja psykisk hälsa.
- att Barn- och ungdomspsykiatri (BUP) ska ha fungerande verksamhet i Uppsala, Enköping, Tierp och Östhammar.
- att det ska vara god tillgång till psykologisk behandling på vårdcentralerna.

Jämställdhet och lika rätt

Miljöpartiet vill att Region Uppsala utvecklar sitt arbete för att främja jämställdhet och jämlikhet inom hälso- och sjukvården. Vi har idag kunskap om att människor blir olika bemötta och får olika behandling beroende på andra faktorer än deras vårdbehov, exempelvis på grund av kön. Det är långt kvar tills Sverige är jämställt. Att få kunskap om hur det ser ut idag, exempelvis genom könsuppdelad statistik, är en viktig förutsättning för att kunna förändra och förbättra hälso- och sjukvården. Hälso- och sjukvården i Region Uppsala ska bidra till jämlik hälsa.

Vi vill:

- fortsätta arbetet med jämställdhetsintegrering.
- att Region Uppsala främjar jämlika livsvillkor och levnadsvanor tillsammans med länets kommuner och civilsamhället.
- att mottagningen för könsdysfori vid Akademiska sjukhuset ska nå vårdgarantin för besök och utredning.

En region som främjar hälsa

Ett samhälle med stora sociala och ekonomiska klyftor skapar ohälsa. Såväl individen som samhället har ett ansvar för att främja hälsa. Hälsosamma levnadsvanor och goda livsvillkor skapar förutsättningar för en god fysisk och psykisk hälsa. Att förebygga ohälsa är i längden mycket mer kostnadseffektivt än att avhjälpa sjukdomar och besvär som hunnit uppstå hos individer. Vi vill att Region Uppsala ska ta ett större ansvar för att främja hälsa. Tillsammans med kommunerna och civilsamhället kan vi arbeta för både jämlika livsvillkor och för att skapa ett samhälle där det är enkelt att göra goda val. Det hälsofrämjande perspektivet måste även stärkas i den fysiska planeringen så att grönsaker, gång, cykel och kollektivtrafik premieras. Då främjas den viktiga vardagsmotionen och vi får både tryggare och barnvänligare samhällen.

Vi vill:

- att det förebyggande arbetet ges ökade resurser och högre prioritet.
- att användningen av fysisk aktivitet på recept ska öka inom hälso- och sjukvården.
- att Region Uppsala tillsammans med kommunerna och civilsamhället arbetar med hälsofrämjande insatser och att främja individers hälsosamma val.

Nära vård

Primärvård är basen i den nära vården. Närhet definieras inte bara utifrån geografisk närhet, till närmaste vårdcentral, utan kan också handla om en digital vårdkontakt eller mobila närvårdsteam som flyttar vården ända hem till patienten. Region Uppsala ska ligga i framkant vad gäller främjande och utveckling av e-hälsotjänster och digitalisering och främja samarbete med länets kommuner kring välfärdsteknik för äldre.

Miljöpartiet vill fortsätta arbetet med att utveckla en effektiv och nära vård. Vi vill se vårdcentrum som fungerar som noder för nära vård på flera orter i länet. Inledningsvis vill vi bygga upp dem i Uppsala, Tierp, Enköping och Östhammar, men på sikt också i Håbo och Knivsta. Där kan det förutom vårdcentral med bra öppettider, finnas närvårdsplatser, jour och mobila närvårdsteam samt viss specialiserad vård.

Vårdcentralerna är grunden i hälso- och sjukvården. De ska ha goda förutsättningar att arbeta. Vi vill att vårdcentralerna ska ha ett tydligt uppdrag att arbeta hälsofrämjande och för att förebygga ohälsa.

Vi vill:

- göra en förstärkning av primärvården med 100 miljoner kronor årligen under mandatperioden 2018-2022.
- starta upp vårdcentrum, som, förutom hälsocentralens grunduppdrag, har ett samordningsansvar för den nära vården med jour, mobila närvårdsteam och viss specialiserad vård.
- bygga upp ett Akademiskt primärvårdcentrum.
- fortsätta utvecklingen av uppsökande tandvård för äldre.
- att Region Uppsala ska ligga i framkant i främjande och utveckling av e-hälsotjänster och digitalisering.

Nya livschanser

Den gröna politiken ger människor nya livschanser. Samhället ska stödja människor som vill börja om; byta yrke, bryta upp gamla mönster eller pröva nya saker i livet. För att ge människor en god grund och utvecklas till självständiga individer krävs en skola med stor mångfald och god kvalitet. Rätten att vara ledig med sina barn, starta företag eller vidareutbilda sig är därför central för en grön politik.

Vi vill:

- fortsätta arbetet med vård och stöd för personer med beroende.
- främja bättre samordning av kommunernas psykosociala och arbetsrehabiliterande insatser med hälso- och sjukvårdens medicinska och psykologiska behandling.
- förbättra arbetsgivarpolitiken, såväl vad avser förebyggande åtgärder mot ohälsa som anpassningar i arbetsmiljön för dem som behöver det,
- underlätta för utlandsutbildad hälso- och sjukvårdspersonal att tillgodogöra sig nödvändig teori och praktik för att kunna arbeta inom sina yrken i Sverige.

Aktiv fritid och utvecklande kultur

Miljöpartiet vill stärka förutsättningarna för samarbete mellan Region Uppsala och civilsamhället. En starkt samverkan med den idéburna sektorn bidrar till en ökad och mer jämlik hälsa i befolkningen. Den organiserade idrotten är en viktig samarbetspartner och aktör för ökad fysisk aktivitet. Utöver det ska Region Uppsala också verka för att bättre uppmärksamma fysisk aktivitet och rörelse. Miljöpartiet ser positivt på alla former av berikande hälsofrämjande fysisk aktivitet. Miljöpartiet vill stärka Region Uppsalas stöd till nya former av idrott och fritid.

En fri och levande kultur har ett stort demokratiskt värde. Kultur i alla dess former är en förutsättning för att Uppsala län ska vara en region för alla. Genom kulturaktiviteter skapas mötesplatser som spänner över nationsgränser, samhälls- åskådningar och generationer. Ett levande och oberoende kulturliv är viktigt för välfärden, folkhälsan och demokratin.

Vi vill:

- främja möjligheter till aktiv fritid, med fokus på äldre och personer med funktionsnedsättning.
- att konst och kultur blir mer tillgänglig i hela länet.
- att barn och ungas möjligheter till eget skapande och deltagande i kulturlivet främjas.

Medarbetarna i fokus

Medarbetarna är Region Uppsalas viktigaste resurs och det är avgörande för vår kompetensförsörjning att vara en attraktiv arbetsgivare. Detta gäller både den som är nytexaminerad och den mer erfarna medarbetaren.

En god arbetsmiljö är avgörande för att vi ska kunna rekrytera och behålla kompetent personal. Goda möjligheter ska finnas för medarbetaren att påverka arbetssätt, att bidra med innovativa idéer och att få en god kompetensutveckling inom sitt yrke. Region Uppsala ska kännetecknas av hälsosamma arbetsplatser, som främjar både en god fysisk och psykisk hälsa hos våra anställda.

Vi vill:

- tillvarata medarbetarnas förslag på förbättring av arbetsmiljö och verksamhetsutveckling.
- utveckla kringresurserna i vården för att avlasta vårdutbildad personal så att de får mer tid med patienterna,
- fortsätta bygga ut antalet AT- och ST-platser i Region Uppsala för att uppfylla de kommande årens behov av läkare.
- återinföra vårdbiträden inom hälso- och sjukvården.
- se till att verksamhetschefer har rätt befogenheter att rekrytera och behålla personal och skapa en bra arbetsmiljö.

miljöpartiet de gröna

UPPSALA LÄN